

Merknadsskjema – planoppstart

Plannavn	Bergenhuis/Årstad gnr. 162 bnr 270 Jonas Lies vei
Arealplan-ID	4601_71260000
Saksnummer	PLAN-2022/28987
Utarbeidet av	Nordplan AS og Helse Bergen HF
Sist revidert	01.05.25

Nr.	Avsender Private innspill	Hovedpunkt i merknad/uttalelse	Forslagsstillers kommentar
1	<p><u>Stiftelsen Kronen Barnehage,</u></p> <p>Klaus Hanssens vei 48, 5053 Bergen,</p> <p>Gnr./bnr 162/125</p> <p>28.08.2023</p>	<p>1.1 Leier lokaler av Bergen Tennisklubb og har mottatt varsel via Bergen tennisklubb og naboer. Barnehagen er en av de nærmeste naboene til KK. Opptatt av å sikre tryggheten på uteområdene og at barna har trygg vei til og fra barnehagen, enten gående, syklende eller med bil.</p> <p>1.2 Vil påpeke at det er 3 leikeplasser like ved planområdet, ikke 2. Oppfordrer til å vurdere hvordan planforslaget kan bidra til at disse leikeplassene fortsatt kan fremme barn og unges tilstedeværelse og leik i trygge rammer, forebygge annen aktivitet eller økt behov for sikkerhetstiltak.</p> <p>1.3 Trekker fram avsnitt (s 74) i Nordplans stedsanalyse: «Prosjektet ved KK kan ha en psykososial konsekvens for et boligområde. En har sett at etablering av rus og psykiatribehandling kan virke belastende for et nabolag. Det er viktig at tiltakene i planområdet blir utformet slik at det motvirker skeptisisme. Det blir derfor viktig å etablere gode uteområder og offentlige trygge passasjer i planområdet og i tilknytning til analyseområdet.» Dette er et viktig aspekt som i liten grad har funnet veien inn i det presenterte planinitiativet.</p> <p>1.4 Barnehagen bruker også nærmiljøet mye for utflukter og tur. Leikeplassen i krysset Jonas Lies veg og Klaus Hanssens veg blir mye brukt. Opptatt</p>	<p>1.1 Delvis tatt til følge: Det er vurdert og foreslått forbedret løsning for gående i planområdet (utvidet/bredere fortau). Pga plassmangel blir det fortsatt blandet trafikk i vegbane (syklister og kjørende).</p> <p>1.2 Delvis tatt til følge: Helse Bergen har sett helhetlig på dette, og landskapsarkitekt har skissert ulike løsninger, også der en av leikeplassene blir utvidet. Leikeplassene er imidlertid ikke Helse Bergens leikeplasser, og evt oppgradering av disse faller ikke på Helse Bergen.</p> <p>1.3 Tatt til følge: Pasientgruppa består ikke kun av rusavhengige. Sjukehusområdets situasjon kommer ikke til å forandre seg nevneverdig, det vil være færre pasienter enn da KK var i full drift i lokalene. Pasientene vurderes av spesialisthelsetjenesten, med henvisninger til Haukeland, det skal ikke være pasienter innen sikkerhetspsykiatri her. Strakshuset (lavterskel) og avrusningsklinikker har lite utfordringer med pasientgruppene pga henvisninger og behandlingsregimet.</p> <p>Totalt sett vil det i planområdet være bedre og mer grønne areal enn i dag. Oppgradering av off. leikeareal pålegges ikke Helse Bergen.</p> <p>1.4 Tatt til følge: Barn og unges interesser ivaretas, både pasientgrupper og nabolagets barn og unge ved å lytte til deres ønsker/behov gjennom medvirkningsprosessen. Det er planlagt flere tiltak i planområdet som skal</p>

		<p>av at dette fortsatt fremmer aktivitet hos barn og unge.</p> <p>Etterlyser (ref. oppstartsmøtereferat fra Bergen kommune) at barn og unges interesser i planområdet ivaretas og kommenteres, bl.a. gjennom barnetråkk.</p> <p>1.5 Bør også sees i sammenheng med endringer i bygningsmassen og området rundt, og endringer i pasientgruppen. Oppfordrer til at det undersøkes tidligere erfaringer andre steder der det er etablert større behandlingstilbud for rus og psykiatri m.t.p. tilpasninger i nærmiljøet og evt. sikkerhetstiltak.</p> <p>1.6 Ønsker å bidra til et trygt og godt oppvekstmiljø i nabolaget og barna. Ønsker god dialog og samhandling med naboer, inkl. Helse Bergen, som forutsetter inkludering og medvirkning.</p>	<p>bedre dagens situasjon og som vil gi mulighet for aktivitet hos barn og unge, enten de er pasienter eller har tilknytning til nabolaget.</p> <p>Bergen kommune mener ny barnetråkk-registrering ikke er nødvendig her. Det skal tas hensyn til barn og unge og mjuke trafikanter, bl.a gjennom oppgradering/reetablering av grønne areal, og tilpasset samferdselstiltak.</p> <p>1.5 Tatt delvis til følge: Helse Bergen mener at barnehagens frykt for den nye pasientgruppa her er forståelig, men bunner i at de ikke kjenner til behandlingsmetoder for rus- og psykiatrispasienter. Frykten er overdrevet. Sikkerhet ivaretas. De som kommer til Årstadhuset er i behandling, og dette er erfaringsbasert og nøye gjennomarbeidet.</p> <p>1.6 Tatt til følge:Helse Bergen er opptatt av trygt og godt oppvekstmiljø i nabolaget og å ha god dialog med naboer, og det er derfor gjennomført en omfattende brukermedvirkningsprosess slik at alles synspunkt kan vektlegges i planarbeidet.</p>
2	<p><u>Eirik Dalheim & Christina Hitland Dalheim</u> Jonas Lies vei 68C 5053 Bergen</p> <p>Gnr./bnr. 162/268</p> <p>21.08.2023</p>	<p>2.1 Ønsker å bidra til utviklingen av planen og dens samvirke med nærmiljøet, ønsker medvirkning i det videre arbeid. Husstanden i Jonas Lies veg er en av 5 eneboliger i blindgaten ned fra JL veg like nord for Årstad kirke, ned mot Bergen tennisklubb. Disse privatboligene er nærmeste naboer og aller mest berørt. Trolig mellom 10-15 husstander blir berørt innenfor en radius på 100 m. Flere av familiene har små barn og ungdommer, er sterke interessenter og har verdifull innsikt i hvordan området fungerer i dag.</p> <p>Bekymret for medvirkning, basert på planinitiativet som avdekker en uklar/reservert holdning til dette, kanskje til og med under lovens minstekrav. Minner derfor om pbl krav til medvirkning og regjeringens veileder som sier det er ønskelig med medvirkning utover lovens minstekrav. Etterlyser en forutsigbar plan for involvering knyttet til prosjektets milepæler og beslutningspunkter, slik at vår medvirkning og kjennskap til nærmiljøet blir hensyntatt.</p> <p>2.2 Gjenbruk av bygningsmasse og levealder for aktuell pasientgruppe er notert, men det er bemerkelsesverdig at det siste hensynet ikke</p>	<p>2.1 Tatt til følge: Medvirkningsprosessene gjennom planarbeidet har vært omfattende og grundige, se nærmere beskrevet i planbeskrivelsen og i brukermedvirkningsrapporten fra SLA. Helse Bergen har forsøkt å imøtekomme flere av innspillene fra nabolaget gjennom planforslaget. Det vil være ytterligere dialog på byggesaksnivå.</p> <p>Innspillet fra naboen er skrevet ved oppstartsvarsel, dvs før arbeidet med reguleringsplanen startet for fullt og før brukermedvirkningsprosessene var kommet i gang. Det er ikke tilfelle at brukermedvirkning ligger under lovens minstekrav og dette er godt dokumentert.</p> <p>2.2 Tatt til følge: Det er mange fagkyndige og tverrfaglige grupper som har vurdert ulike løsninger gjennom planprosessen, og mener at planområdet er en</p>

	<p>følges opp med reell og spesifikk begrunnelse knyttet til det fysiske miljøet som reguleringsplanen skal omhandle. Hvordan kan man utrede på hvilke måter bygninger, uteområder, trafikkplanlegging og ruting av gangtrafikk bidra til et helhetlig terapeutisk miljø. Hvordan blir planområdet en naturlig og integrert del av nærmiljøet, ikke bare et prosjekt som fokuserer smalt på bygnings- og infrastrukturmiljø?</p> <p>2.3 Vil nevne noe som er underkommunisert i dokumentet og som vi ønsker å medvirke til å finne løsninger til:</p> <p>2.3.1 Opplevd trygghet & kriminalitet: knapt nevnt, men er avgjørende punkt i slike sammenhenger. Det er en del tyverier i nærmiljøet, hvordan vil fysiske løsninger kunne brukes til å forebygge? Etterlyser en ROS-analyse som omfatter nærmiljø, barn, unge og hele nabolaget.</p> <p>2.3.2 Gangveiene, gjennomtrekk: Vi følger naturlig på hvem som kommer og går i gaten vår. Pga tyverier er vi opptatt av ruting av gangtrafikk, naturlige avgrensninger og utforming av utendørs oppholdssteder, både leikeplasssen øverst i gaten og til folk som går over gravplassen.</p> <p>2.3.3 Ivareta og utvikle grøntområder. Håper og tror at planene kan føre til forbedringer, men det er en risiko for at det vil bli reelle eller opplevde innskrenkninger i tilgjengeligheten til grøntområder (f.eks. marken foran kirken).</p> <p>2.3.4 Barn og unges situasjon: svært mange barn og unge bor og oppholder seg rundt planområdet og ønsker at dette perspektivet blir ivaretatt. Ungdom blir ofte neglisjert i planlegging, til fordel for de minste. Hvordan kan det bli brukbare og</p>	<p>naturlig og integrert del av nærmiljøet, tiltakene som foreslås er godt beskrevet i plandokumentene og det er gjort mange gode grep både for å ivareta pasienter, pårørende, ansatte, men også nabolaget og andre berørte. På det tidspunktet planinitiativet ble utarbeidet og oppstartsvarsel ble sendt ut, så var man naturlig nok ikke kommet ordentlig i gang med planprosessen, og det er slik vi forstår det derfor nabo har etterlyst mer informasjon, som vi mener nå foreligger og belyser det som etterlyses.</p> <p>2.3 Tatt til følge/tatt delvis til følge:</p> <p>2.3.1 Det jobbes med belyningsplan, samt nye og bedre gangtilkomster og nye mer bearbejdede utearealer/hageareal/stier. Samspill mellom Kirkemarken og kirkens eiendom. Oppgraderte utearealer er fysiske løsninger som kan forebygge utrygghet/tyverier, ved at arealene blir mer tilgjengelige, opplyste og dermed mer brukt. ROS-analyse er utarbeidet iht. sjekklister for risiko og sårbarhet i forbindelse med reguleringsplanarbeid.</p> <p>2.3.2 Det legges i planforslaget ikke lenger opp til snarveier ned til gravplassen fra Årstadhuset som først vurdert. Dersom noen oppholder seg nede på gravplassen, så er det utenfor Helse Bergens kontroll og kan ikke ha innvirkning på det. Annet enn at hovedgangforbindelsen gjennom gravplassen knyttes opp mot snarvei gjennom sjukehusområdet sør for Jonas Lies vei (ikke ved Årstadhuset). Dvs at antall gående gjennom gravplassen kanskje økes noe, og det ligger trygghet i det at gangnettet her er i bruk av flere.</p> <p>2.3.3 Det blir ikke innskrenkninger, men endringer i samsvar med innspill gjennom brukermedvirkningsprosessen. Det blir vesentlig mer grøntareal i planområdet. Kirkemarken blir fortsatt tilgjengelig og i bruk for allmenn ferdsel. Det foreslås noen forbedringer, mer tilgjengelighet og sambruk. Noen hageareal tilknyttet sjukehuset blir avgrenset for allmenn ferdsel, de vil visuelt framstå som grønne areal og sees i sammenheng med en helhetlig oppgradering/tilbakeføring til grønne areal (reduksjon av parkeringsareal).</p> <p>2.3.4 Barn og unge er også invitert til å delta i brukermedvirkningsprosessen. Pasientgrupper og helsepersonell som arbeider med barn og unge har deltatt i brukermedvirkning gjennom lenger tid. Løsninger for unge og for sambruk er vurdert og innlemmet i planforslaget. Arkitekter og landskapsarkitekter har planlagt gode uteareal, til dels for sambruk også.</p>
--	---	--

		gode uteareal også for ungdom? Flere måter å være innovative på, sambruk mellom beboere og pasienter....?	
3	<u>Frode Bengt Ellingsen</u> Klaus Hanssens vei 50, 5053 Bergen Gnr./bnr. 162/126 26.08.2023	Samme innspill som i pkt. 2, se over.	Se over i pkt. 2. Hovedsakelig tatt til følge.
4	Sidsel Ellingsen Klaus Hanssens vei 50, 5053 Bergen Gnr./bnr. 162/126 26.08.2023	Samme innspill som i pkt. 2, se over.	Se over i pkt. 2. Hovedsakelig tatt til følge.
5	<u>Hans Georg Salvesen</u> & <u>Liv Vabø</u> Jonas Lies vei 66A 5053 Bergen Gnr./bnr. 162/263 28.08.2023	Samme innspill som i pkt. 2, se over.	Se over i pkt. 2. Hovedsakelig tatt til følge.
6	<u>Irene og Tore Stendal</u> <u>Lønøy</u> Jonas Lies vei 66C 5053 Bergen Gnr./bnr. 162/265 20.08.2023	Samme innspill som i pkt. 2, se over.	Se over i pkt. 2. Hovedsakelig tatt til følge.
7	<u>Oddvar Skjæveland</u> Jonas Lies vei 68 5053 Bergen Gnr./bnr. 162/267 28.08.2023	Samme innspill som i pkt. 2, se over.	Se over i pkt. 2. Hovedsakelig tatt til følge.
8	<u>Jørgen Golten Thue</u> Jonas Lies vei 66B Gnr./bnr. 162/264 27.08.2023	Samme innspill som i pkt. 2, se over.	Se over i pkt. 2. Hovedsakelig tatt til følge.
9	<u>Jorunn Mjøs & Kjetil</u> <u>Grimstad Lundberg</u> Ibsens gate 114A 5052 Bergen Gnr./bnr. 162/391 28.08.2023	Nærmeste nabo til sjukehushotellet avd. Ingebjørg, hovedbygget til sjukehushotellet og Vardesenteret. Har inngangsport, hovedinngang, og hageområde ved gangstien mellom Arnoldus Reimers gate (ved Ingebjørg) og opp til Vaskeriet, sjukehushotellet, Augebygget, KK og barnehager i området. Positive til reduksjon i biltrafikk, utvikling av gangforbindelser og ivaretagelse av grøntareal. Gangveien v/ Arnoldus Reimers gate er en viktig	

		<p>ferdselsåre for fotgjengere og syklende som kommer til området rundt KK fra Kronstad bybanestopp, busstopp ved Hunstadsvingen, fra HVL Campus Kronstad eller gående via Ibsens gate.</p> <p>9.1 Gjerdet mellom sjukehusområdet og vår eiendom langs gangsti er gammelt og rustent og trenger utbedring og vedlikehold (se bilder). Sedimentfundamentet samt steinmuren under gjerdet er i fall med å dette ut og trenger utbedring. Det er Helse Bergen som har vedlikeholdsansvar for gangvei, mur og gjerde.</p> <p>9.2 Flere store og gamle trær pryder området mellom vår eiendom og sjukehushotellets hovedbygg. 2 trær står på vår eiendom, mens 1 står på sjukehusets eiendom. Har vært i dialog med Sigurd Sondres trepleie AS, og de påpekte at den store asken på sjukehusets side er sjukt og trenger pleie i form av tilsyn, sikring, beskjæring. Ber om at treet beskjæres for å redusere risiko for mennesker og hus.</p> <p>9.3 Gangbro mellom sjukehushotellets hovedbygg og er usikret, og barn kan gå rett ut på taket på gangbroen og evt. videre på taket på Ingebjørgbygget. Kan medføre hasardiøs ferdsel og fall, bør settes i verk sikringstiltak for å unngå ulykker. Ligger like ved naturlig vei til skole, nærbutikk og barnehager.</p> <p>9.4 Skilting og navigasjon mangler.</p>	<p>9.1 – 9.3 Ikke tatt til følge: Dette innspillet omfatter i stor grad detaljer som ikke hører til i reguleringssaken. Dette er konkrete tiltak/spørsmål som må rettes til rette instans, og naboen bes kontakte teknisk avdeling hos Helse Bergen.</p> <p>9.4 Tatt delvis til følge: Gangstruktur og veifinning på Haukeland er del av en helhetlig vurdering av sjukehusområdet. Dette berører ikke nødvendigvis Årstadhuset-reguleringen så mye, da det ligger i utkanten av sjukehusområdet. Men dette er med i Helse Bergens planlegging på lenger sikt.</p>
10	<p><u>Styret i Asbjørnsens gt 25 AS</u></p> <p>Asbjørnsens gate 25 5053 Bergen</p> <p>Gnr./bnr. 162/211</p>	<p>10.1 Styret er bekymret for det gode bomiljøet og den positive nabolagsprofilen på Kronstad. Konkret bekymret for rus- og psykiatribehandling i nærheten til bomiljøet.</p> <p>Området rundt Kronstad blitt betydelig oppgradert de siste årene med store investeringer: ny og familievennlig infrastruktur, skoler, barnehager,</p>	<p>10.1 Ikke tatt til følge/delvis tatt til følge: Her er nevnt mye av det samme som er drøftet tidligere, se over i pkt. 2. Det beskrives over her flere av de tiltak som gjennomføres til det bedre for Haukeland-området og nabolaget generelt. Som også kan påvirke Kronstad bydel positivt. Behandling av rus- og psykiatrispasienter på Haukeland vil også få ringvirkninger for pasientenes egne bydeler og indirekte kunne påvirke nabolag generelt i Bergens-området. Det vil kunne være en sikkerhet for barn og unge og</p>

<p>28.08.2023</p>	<p>leikeområder. Dette har tiltrukket seg barnefamilier, fritidsaktiviteter og idrett.</p> <p>De ønsker:</p> <p>10.1.1 Bevaring av barnevennlig og trygt nærmiljø – man ser tendens til økning av rusrelaterte utfordringer pga bopeler for personer med rusproblematikk, både kriminalitet og rushendelser.</p> <p>10.1.2 Bomiljøets integritet bevares – etablering av rus- og psykiatriklinikk kan endre nabolagets karakter og atmosfære, negativt for trygghet og trivsel. For flere av oss som har bodd i Sandviken og på Møhlenpris har vi sett på utfordringer som kommer med rus og kriminalitet. Fra sprøytespisser i barnehagen til innbrudd.</p> <p>10.1.3 Barnas sikkerhet og utvikling – personer med uforutsigbare adferdsmønstre kan påvirke barnas sikkerhet og trivsel. Ønsker ikke at barna skal føle seg utrygge eller bekymrede der de skal vokse opp.</p> <p>10.1.4 Unngå økt kriminalitet og forsøpling – bekymret for økt kriminell aktivitet og forsøpling (brukte sprøyter). Tidligere erfaringer tilsier at andre miljøer med rusutfordringer tiltrekkes slike institusjoner.</p> <p>10.2 Mener ikke å undergrave nødvendigheten av rus- og psykiatritjenester, som vi forstår må</p>	<p>alle i regionen. Helse Bergen mener frykten for at behandling på Haukeland vil føre til et belastet nabolag ikke stemmer.</p> <p>10.1.1 Tatt til følge. Flott med engasjement i nærmiljøet og nabolaget, og er enig med styret i Asbjørnsens gt 25 AS at det er viktig med et godt bomiljø og en positiv nabolagsprofil på Kronstad. Tiltakene ved Årstadhuset vil indirekte kunne påvirke nabolaget, også nede på Kronstad, men den store avstanden (ca 1000 m gangavstand) mellom Asbjørnsens gate 25/Kronstad og Årstadhuset, gjør at det ikke vurderes slik at tiltak i nærmiljøet vil forringe Kronstad direkte.</p> <p>10.1.2 Tatt delvis til følge. Tiltaket i Årstadhuset kan ikke sammenlignes med situasjonen i Sandviken og Møhlenpris, det blir en annen pasientgruppe med andre behov og med gode uteareal, samt gode rutiner.</p> <p>10.1.3 Tatt delvis til følge. Som beskrevet i punkt over, behandlingen på Årstadhuset kan ikke sammenlignes med pasientgruppen og behandling i Sandviken og Møhlenpris. Gode rutiner for behandling og oppfølging.</p> <p>10.1.4 Tatt delvis til følge. Tidligere redegjort for, se punktene over.</p> <p>10.2 Ikke tatt til følge. Rus og psykiatri legges til Årstadhuset på Haukeland. Som beskrevet og redegjort for i punktene over.</p>
-------------------	--	---

		eksistere sammen med det øvrige samfunnet. Men plasseringen på Kronstad er lite gjennomtenkt hva gjelder bomiljø, nabolagsprofil og trivsel. Erfaringer fra Sandviken og Møhlenpris viser at det er krevende i praksis å ivareta alle hensyn. Derfor må en slik klinikk legges til et område der overnevnte problemstillinger er mindre prekære. Ønsker å delta i en konstruktiv og produktiv dialog for å ivareta både helsebehov og beboernes trygghet.	Plassering på Haukeland nettopp for å være i nærheten av andre avdelinger på sjukehuset for riktig behandling av pasientgruppa. Har vært gjennomført omfattende brukermedvirkningsprosess, og både helsebehov og beboernes trygghet er i fokus. Det vil være mulig med konstruktiv dialog i fasen etter reguleringsplanarbeidet.
11	<u>Remi Aleksander Johnsen:</u> (ikke oppgitt adresse eller gnr/bnr). <u>07.08.2023</u>	Bekymring for konsekvensene for nærmiljøet og barn og unge. Erfaringer fra Sandviken, farlige gjenstander, sprøyter, kan føre til uønskede situasjoner, både eksponering for rus og rusgjensstander og uforutsigbar adferd fra personer i akutt behov for hjelp. Plassering bør ikke være nært skoler og barnehager. Forebygging og informasjon og dialog: Nærhet til rusmiljøer kan føre til farlige situasjoner. Involver nabolaget og foreldre i åpen dialog om planene, som ivaretar helsehjelpens behov og barnas sikkerhet. Vi er alle opptatt av å tilby helsehjelp, men ikke på en måte som setter barn og unges sikkerhet og trivsel i fare. Bergen kommune oppfordres til å ta bekymringene på alvor og finne en løsning som balanserer helsehjelp og nabolagets interesser på en forsvarlig måte.	Tatt til følge: Se tidligere svar gitt i flere av punktene over. Behandling ved Årstadhuset vil ikke sette nabolagets barn og unges sikkerhet og trivsel i fare. Helse Bergen imøtekommer ved å balansere helsehjelp og nabolagets interesser.
	Avsender Høringsinstanser	Hovedpunkt i merknad/uttalelse	Forslagsstillers kommentar
1	<u>Statsforvalteren i Vestland:</u> <u>24.08.2023</u>	1.1 Positiv til gjenbruk av eksist. bygningsmasse. Planarbeidet utarbeides i samsvar med overordnet plan og er ikke i strid med nasjonale føringer. Det må inkluderes vurdering av folkehelseperspektivet jf. Pbl. §3-1; skal være helsefremmende, styrke helse og livskvalitet, verne mot negative faktorer jf. Folkehelseloven §4. 1.2 Konsekvenser skal vurderes i forhold til naturmangfold, jf. Naturmangfoldsloven §§7-12.	1.1 Tatt til følge: Formuleres i plandokumentene /reg.best. 1.2 Tatt til følge: Beskrives både i planbeskrivelsen, og kommer fram i økologirapporten som er vedlagt planforslaget.

		1.3 ROS-analyse skal vise risiko og sårbarhet som har virkning for om arealet er egnet og evt endringer som følge av planlagt utbygging.	1.3 Tatt til følge. Konsekvensene av endringene er i tillegg godt belyst gjennom øvrige plandokument.
2	<u>Vestland fylkeskommune:</u> <u>30.08.2023</u>	<p>Kommunen har vurdert at planen ikke utløser krav om KU.</p> <p>Positiv til at det startes planarbeid for å gi bedre tilbud og behandling innen rus og psykiatri.</p> <p>2.1 Legger til grunn at planarbeidet blir koordinert og samkjørt med pågående arbeid med mobilitetsplan og forprosjekt Haukeland – arealplan ID 70940000. Vestland fylkeskommune er part i dette arbeidet ved avd. mobilitet og kollektiv, infrastruktur og veg.</p> <p>2.2 Det er stilt krav om utredning av UU ved oppstart av planarbeidet. Presiserer at UU må bli lagt som premiss fra første fase.</p> <p>2.3 Det er vanskelig å orientere seg og finne fram på Haukeland. Det er viktig å bedre denne situasjonen sammen med enkel og trinnløs tilkomst, uten unødige omveier for mennesker med lav mobilitet og rullestolbrukere. Dette må vektes opp mot press på, framdrift, annen logistikk, kulturminnehensyn m.m.</p> <p>2.4 Viktig med brukermedvirkning i alle deler av planprosessen for å få på plass fungerende løsninger. Pbl §1-1, og §5-1. Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging.</p>	<p>2.1 Tatt til følge: Dialog underveis med kommunen om både Haukeland sør-øst reguleringsplanen (v/AHH) og Årstadhuset-reguleringen (tidl. KK), samt med fylkeskommunen, og de som utarbeider forprosjektet i regi av fylkeskommunen. Imidlertid viktig å ha fokus på framdrift for reguleringen av Årstadhuset – her er et eksisterende bygg der løsninger/prosjektering innvendig og utvendig er kommet såpass langt allerede. Dette gjør at Årstadhuset-prosjektet realiseres tidligere enn det nye bygget ved AHH. Det er også preserende av hensyn til å få avdelinger for rus og psykiatri i drift så snart som mulig etter ombygging av Kvinneklinikk-bygget. Forprosjektet til fylkeskommunen har tatt tid, og ikke alle løsninger er direkte avgjørende for å ta i bruk Årstadhuset. Mobilitetsplanen med vinkling for Årstadhuset er utarbeidet i planarbeidet.</p> <p>2.2 Tatt til følge: Innlemmes i plandokument /reg.best. Såfremt det ikke oppstår konflikt mellom kulturminne og UU. UU er viktig både i og til publikumsbygg/arbeidsbygg, og vil være en viktig premiss og et krav. Tilgjengelighet gjøres uansett bedre enn i dagens situasjon, selv om ikke alle løsninger blir universelt utformet.</p> <p>2.2 Tatt til følge: Utført utredninger og registreringer av forholdene på Haukeland. Trekke ut essensen fra disse. Brukerpanelet veifinning og gangstruktur, og flere brukergrupper har jobbet sammen i team og uttalt seg om løsninger.</p> <p>2.4 Tatt til følge: Det er avholdt møter for berørte/naboer og andre involverte i plansaken, der kommunen har vært tilstede som observatør. Brukermedvirkning er i høy grad gjennomført og prioritert. Dokumentasjon av de øvrige medvirkningsmøtene som er gjennomført i regi av Helse Bergen foreligger, alt av brukermedvirkning er beskrevet nærmere i planbeskrivelsen og separat rapport. Se plandokument. Det</p>

	<p>Fylkeskommunen etterlyser opplegg og rammer for medvirkning knyttet til uu.</p> <p>2.5 FK seksjon for kulturarv har vurdert saken som regional kulturmiljøstyresmakt. Dokumentasjon kulturminne og kulturmiljø skal gjøres tidlig i arealplanleggingen. M.a.o at kulturminner og -miljøet blir omtalt, verneverdiene vurdert og tatt hensyn til i det videre planarbeidet. Virkninger planen får for kulturminneverdier i området skal utredes i planprosessen. Dersom planforslaget er i konflikt med nasjonale eller vesentlige regionale kulturminneverdier kan det fremmes innsigelse ved offentlig ettersyn.</p> <p>2.6 I stortingsmelding 16 (2019-2020) blir kulturmiljø vektlagt som en del av bærekraftig by- og stedsutvikling. Det understreker helhet og sammenheng framfor enkeltobjekt. Det er derfor naturlig å se på kulturminne og det aktuelle planområdet i sammenheng med omgivelsene rundt.</p> <p>2.7 KK er del av landsverneplanen for Haukeland, og er statlig listeført verneklasse 2, etter landsverneplanen for helsesektoren. Formålet med listeføringa er å bevare bygget som et helsehistorisk viktig eksempel. Vi anbefaler at KK legges i hensynssone H570 bevaring av kulturmiljø. Dette gjelder også trær som må inngå i hensynssonen vern. Hensynssonen bør omfatte et større areal enn selve bygget, og bør omfatte uteareal og deler av Møllendal gravplass og Årstad kirke. Det bør gjøres en vurdering av om disse også bør være med i hensynssonen.</p> <p>2.8 Nye byggetiltak må tilpasses det listeførte bygget i utforming og skala. Gangveier er en del av utredningene som skal gjøres. KK-bygget har et selv pålagt statlig sektorinternt vern, og skal forvaltes på en slik måte at de kulturhistoriske og arkitektoniske kvalitetene blir ivaretatt og synliggjort.</p> <p>Ta spesielt hensyn til følgende:</p>	<p>har gjennom forprosjekt vært stort fokus på UU i regi av arkitektene og landskapsarkitektene i prosjektet.</p> <p>2.5 Tatt til følge: ARK-konsept innebærer ombygging innvendig og veldig lite utvendige endringer av bygningsmassen. Endringer utvendig i uterommene, men disse endringer vil være positive, der p-plasser fjernes til fordel for uteopphold/skjermede uteareal. Tilrettelegging for mer grønne areal. Nedsenket uteareal for å unngå høye og avvissende gjerder. Nedsenket uteareal tar mer hensyn til kulturminne og landskap, beplantning, det er arbeidet med en gjennomtenkt løsning. Av pasientsikkerhetshensyn kan ikke store trær plantes i de skjærmede utearealene som brukes av pasienter.</p> <p>2.6 Tatt til følge: Årstadhuset er del av sykehusets kulturminnemiljø. 14 kulturminner i ett. KK-bygget er oppført seinere enn kirken og gravplassen.</p> <p>2.7 Tatt til følge/delvis til følge: Legges i hensynssone H570 bevaring av kulturmiljø. Legger ikke Møllendal gravplass inn i hensynssonen (ikke del av planområdet), men legger Årstad kirke med i hensynssonen, samt trekker og store, gamle trær i hensynssone. Rundere formuleringer for Augebygget og prosjektkontoret. Ikke enig i at hensynssone skal omfatte gravplassen eller Augebygget. Lager egne hensynssoner for de ulike byggene.</p> <p>2.8 Tatt til følge: Gangveger vurderes. De utvendige arkitektoniske kvalitetene til KK-bygget (Årstadhuset) ivaretas. I stor grad de øvrige kulturhistoriske kvalitetene også. Se kulturminnedokumentasjonen og tiltaks-dokumentet knyttet opp mot kulturminner.</p>
--	--	--

	<p>2.9 Plassering og utforming nødvendige tiltak knyttet til eksist. bygg og grøntareal, og hele det samlede kulturmiljøet som KK er en del av. Tiltakets konsekvenser for det samlede kulturmiljøet på Årstad med sjukehusanlegg, gravplass og kirke.</p> <p>2.10 Det pågår flere prosesser samtidig på Haukeland. Det må tas hensyn til det helhetlige kulturmiljøet på Haukeland. Dette planinitiativet er med å aktualisere behovet for en overordnet helhetlig plan. Det er viktig at man i det videre arbeidet jobber med hele sjukehusområdet og nærmiljøet og KK spesifikt.</p> <p>2.11 Viser til veiledningsmøte avholdt 16.09.22 med hovedfokus kulturmiljø/kulturminne. KK viktig for kulturhistorien. Logiske tilbygg foreslås, men eksist. bygg forsvinner mer og mer. Biskopens kontor må involveres. Nytt tilbygg i sør må se til KK og ikke Augebygget, østlig tilbygg uheldig. Tilbygg mot nord fra 60- og 70-tallet kan ha verneverdi, må vurderes i prosessen. Arkitektur er sentralt, og hva som er bygningens tålegrense. Byrom, møteplasser, sammenhengende blågrønne strukturer, allmenninger osv skal være overordnede prinsipper for bystrukturen. Byantikvaren er også høringspart i saken.</p> <p>2.12 Avd. infrastruktur og veg ber generelt om at følgende tas hensyn til i reg.prosessen: Plassering og utforming av nødv. tiltak tilknyttet fylkesveg (kryss, avkjørsler, busslommer, tilbud mjuke trafikanter). Forhold for mjuke trafikanter mellom planområdet og nærliggende målpunkt (bussholdeplasser, skole m.m.)</p> <p>Byggegrenser til fylkesveg</p> <p>Tiltakets konsekvenser for vegtrafikken i bygge- og anleggsfasen, fokus på mjuke trafikanter. Vegtrafikkstøy.</p>	<p>2.9 Tatt til følge: framkommer i plandokumentene. Konsekvenser for det samlede kulturmiljøet beskrives. Sykehusanlegget er del av det som er sør for JL også.</p> <p>2.10 Tatt til følge.</p> <p>2.11 Tatt til følge: ingen vesentlige utvendige endringer av bygget, mest innvendig, og uten nye tilbygg. Ivaretar de gamle tilbyggene. Etablerer gode uterom og møteplasser (dels skjermede for pasienter) til fordel for bilparkering ved KK-bygget.</p> <p>LARK-konsept, se kulturminnedokumentasjonen.</p> <p>2.12 Tatt til følge/delvis til følge: mye er allerede utredet i workshop «Gangstruktur og veifinning» utarbeidet av Nordplan. Byggegrense legges inn der nødvendig, men planområdet grenser ikke til fylkesveg.</p> <p>Samferselstiltak er vurdert av Nordplan og landskapsarkitekter i samråd med kommunen og fylkeskommunen. Kulturminner har påvirket valg av løsninger, og man opprettholder blandet trafikk i Jonas Lies vei, mens man utvider fortauet langs Jonas Lies vei der det har vært mulig, for å bedre trafikkikkerheten for mjuke trafikanter. Senking av fartsgrense er et aktuelt tiltak som også vil kunne bedre trafikkikkerheten. Støyrapport er utarbeidet, dette er imidlertid en eksisterende situasjon uten nybygg. Man må løse det som er mulig innenfor eksist. vegtrase. Det er i konseptfase utarbeidet dokumenter fra RIM, miljøprogram, om trafikk i byggeperioden.</p>
--	--	--

		<p>2.13 Tekniske vegtegninger i samsvar med SVV håndbøker. Evt. avvik fra håndbok N100 skal være godkjent av vegeier før reg.planen blir lagt ut til offentlig ettersyn. Tekniske tegninger skal sendes vegeier før off. ettersyn.</p> <p>2.14 Grunnundersøkelser gjennomføres.</p>	<p>2.13 Tatt til følge/delvis til følge: Dialog med kommunen om dette. Jonas Lies vei er ikke fylkesvei. Tekniske tegninger er utarbeidet og oversendt til kommunen.</p> <p>2.14 Tatt til følge: Det er gjennomført miljøprøver og grunnundersøkelser, inkl. stabilitet er undersøkt.</p>
3	<p><u>Helsevernenheten i Bergen kommune:</u></p> <p><u>16.08.2023</u></p>	<p>3.1 Planområdet er omkranset av støyfølsom bebyggelse (sjukehus, pasienthotell, barnehager (Kronen, Hunstad og Kronstad), samt boliger. Det må lages gode planer for støyreducerende tiltak for pasienter, barnehagebarn og naboer i bygge- og anleggsperioden. Det skal tidlig vurderes om beboerne i planområdet kan skjermes tilstrekkelig, eller om støynivået vil bli slik at de og barnehager må tilbys alternativ plassering.</p> <p>3.2 Det bør settes krav i reg.best. om støyreducerende tiltak (f.eks. tidspunkt for støyende arbeid). Det bør også lages en plan for: Hvordan det skal følges opp at underleverandører følger støykrav. Dokumenter at støygrensene i kap. 6 i T-1442 overholdes så langt som praktisk mulig. Kommunikasjon med naboer.</p> <p>3.3 Støv i anleggsperioden – må stilles krav til støyreducerende tiltak i reg.bestemmelsene, må også inkludere evt. transport av masser.</p> <p>3.4 Sikkerhet i anleggsperioden – må undersøkes om sikkerheten for barna som bruker lekeplassen ved Årstad kirke kan ivaretas slik at de kan bruke lekeplassen i bygge- og anleggsperioden. Trygg passering, også for gående og syklende. Gjerder som settes opp bør være tette for å redusere eksponering for støv og minimere risikoen for å bli truffet av partikler.</p>	<p>3.1 Tatt til følge.</p> <p>3.2 Tatt til følge. Det er gjennomført støyvurdering, og krav til støy i både drifts- og anleggsfasen defineres i støyrapporten, samt innlemmes i reguleringsbestemmelsene. Dette ivaretas gjennom vanlige krav til anleggsperioden. Det vil bli kommunisert med naboer gjennom anleggsfasen. Tiltak gjennomføres, disse tiltak vurderes på byggesaksnivå for å vurdere omfang og om det er behov for avbøtende tiltak.</p> <p>3.3 Tatt til følge.</p> <p>3.4 Tatt til følge: krav til drifts- og anleggsfasen etterkommes og defineres på byggesaksnivå.</p>
4	<p><u>Bergen Vann, Bergen kommune:</u></p> <p><u>28.08.2023</u></p>	<p>Vannet i området leveres fra Svartediket vannbehandlingsanlegg. Statisk trykkhøyde på off. vannledningsnett er normalt 110 moh. Avløpet føres til Holen kommunale avløpsrensaneanlegg.</p> <p>I området:</p>	

	<p>Vann: Ø250 mm vannledning i duktilt støpejern i Jonas Lies veg. Slukkevannuttak: Statlige hydranter er etablert rundt bygninger i området. Kummer med brannventil ligger i Jonas Lies veg. Spillvann: Ø150 mm avløp-fellesledning i kunstfiber (renovert), i Jonas Lies veg. Og Ø250 mm avløp-fellesledning i betong i Jonas Lies veg. Overvann: det er ikke kommunale overvannsledninger nær KK-bygget.</p> <p>Det er etablert mye statlig VA-nett i området, samt en del privat VA-nett. Se vedlagte VA-ledningskart som viser kommunalt og dels privat VA-nett i området.</p> <p>4.1 VA-rammeplan: utarbeides parallelt med reguleringsarbeidet. Skal bestå av beskrivelse og plantegning. Listet opp en del element som må dokumenteres i VA-rammeplanen.</p> <p>Det må i reg.bestemmelsene stilles krav om at Vao-rammeplanen følges i det videre (plan-) arbeidet, for å sikre at utviklingen skjer i samsvar med overordnede hovedplaner.</p> <p>VA-rammeplan skal sendes direkte til Bergen Vann for uttalelse. Komplette VA-rammeplan skal vedlegges planforslaget til 1. gangs behandling.</p> <p>4.2 Det ligger kommunale ledninger m tilhørende anlegg/ledning i borehull/tunnel under eiendommen, i tilknytning til Kronstadtunnelen og bybaneutbyggingen. Det er også kommunalt VA-anlegg i planområdet (i grøft). Ansvarlig prosjekterende må ta hensyn til disse.</p> <p>4.3 Dersom tiltak kommer i konflikt med eksist. kommunale ledninger som krysser under eiendommen, må disse legges om. Kostnader ved evt. omlegging/skader som påføres ledningsanlegg skal dekkes av tiltakshaver.</p> <p>4.4 Dersom sprinkleranlegg må ansvarlig prosjekterende vurdere hvilket trykk og</p>	<p>4.1 Tatt til følge: Arbeidet med VAO-rammeplan er gjennomført, og det har vært mange dialogmøter med bl.a. Bergen Vann underveis, slik at planforslaget er i samsvar med Bergen Vanns tilbakemeldinger.</p> <p>Tatt til følge.</p> <p>Gjennomført.</p> <p>4.2 Tatt til følge. Offentlig VA og veg.</p> <p>Gjennomført.</p> <p>4.3 Tatt til følge. Avklart gjennom prosjektering.</p> <p>4.4 Tatt til følge.Tradisjonell sprinkling. Konvensjonelt. Beskrives i VAO-rammeplan.</p>
--	---	--

		<p>vannmengde som vil være nødvendig. Installering av alle typer sprinkleranlegg skal avklares med Bergen Vann i anmodning om forhåndsuttalelse. Det tillates ikke å installere trykkøkingsanlegg direkte på ledningsnettet ved etablering av sprinkleranlegg jfr. VA-norm i Bergen kommune, vedlegg B4.</p> <p>4.5 Overvann håndteres iht kommunedelplan for overvann og retningslinjer for overvannshåndtering i Bergen kommune.</p> <p>4.6 Ved etablering av fordrøyningsanlegg må det avsettes areal til dette i reguleringsplanen. Overvann tillates ikke ført til felles avløp-fellesledning. Det må påregnes krav om separering til reine spillvanns- og overvannsledninger.</p> <p>4.7 Evt. fettholdig avløpsvann skal føres inn på nettet via fettutskiller.</p> <p>4.8 Evt. nybygg i planområdet kan påregne å få tilknytningsrett til kommunalt VA-nett fra Bergen Vann. Dersom private ledninger benyttes, forutsettes det at det foretas en faglig vurdering av disse og at kvalitet og kapasitet er tilfredsstillende for økt belastning.</p> <p>Det må dokumenteres at tiltakshaver har sikret seg rettigheter/erklæringer for å legge ledninger over annen matts eiendom. Se innspillet for konkrete detaljer/ordlyd i reg.best.</p> <p>Vedlagt VA-ledningskart i M 1:2000.</p>	<p>4.5 Tatt til følge.</p> <p>4.6 Tatt til følge.</p> <p>Separeres.</p> <p>4.7 Tatt til følge: Ikke nødvendig, ikke produksjonskjøkken.</p> <p>4.8 Tatt til følge.</p> <p>Ikke lenger sannsynlig med nybygg tilknyttet Årstadhuset, endringene gjennomføres innenfor dagens bygg.</p>
5	<p><u>Bergen Brannvesen,</u> <u>Bergen kommune:</u></p> <p><u>17.06.2023</u></p>	<p>5.1 Forutsetter at planområdet tilrettelegges for brannvesenets kjøretøy, samt tilstrekkelig slokkevannskapasitet. Tilkomst for brannvesenet må ikke forringes. Veier og oppstillingsplasser må merkes tydelig for maks belastning. Evt. oppstillingsplasser for brannvesenets høyderedskap må merkes/skiltes tydelig.</p> <p>Tekniske installasjoner på taket (som solceller o.l.) må hensyntas i prosjekteringen slik at effektiv</p>	<p>5.1 Tatt til følge. Det er utarbeidet brannkonsept, drifts- og brannplan. Disse tingene er vurdert og avklart.</p> <p>Brannoppstillingsplass er avklart, men pr nå ikke merket på bakken. (Evt skilting vurderes på byggesaksnivå).</p>

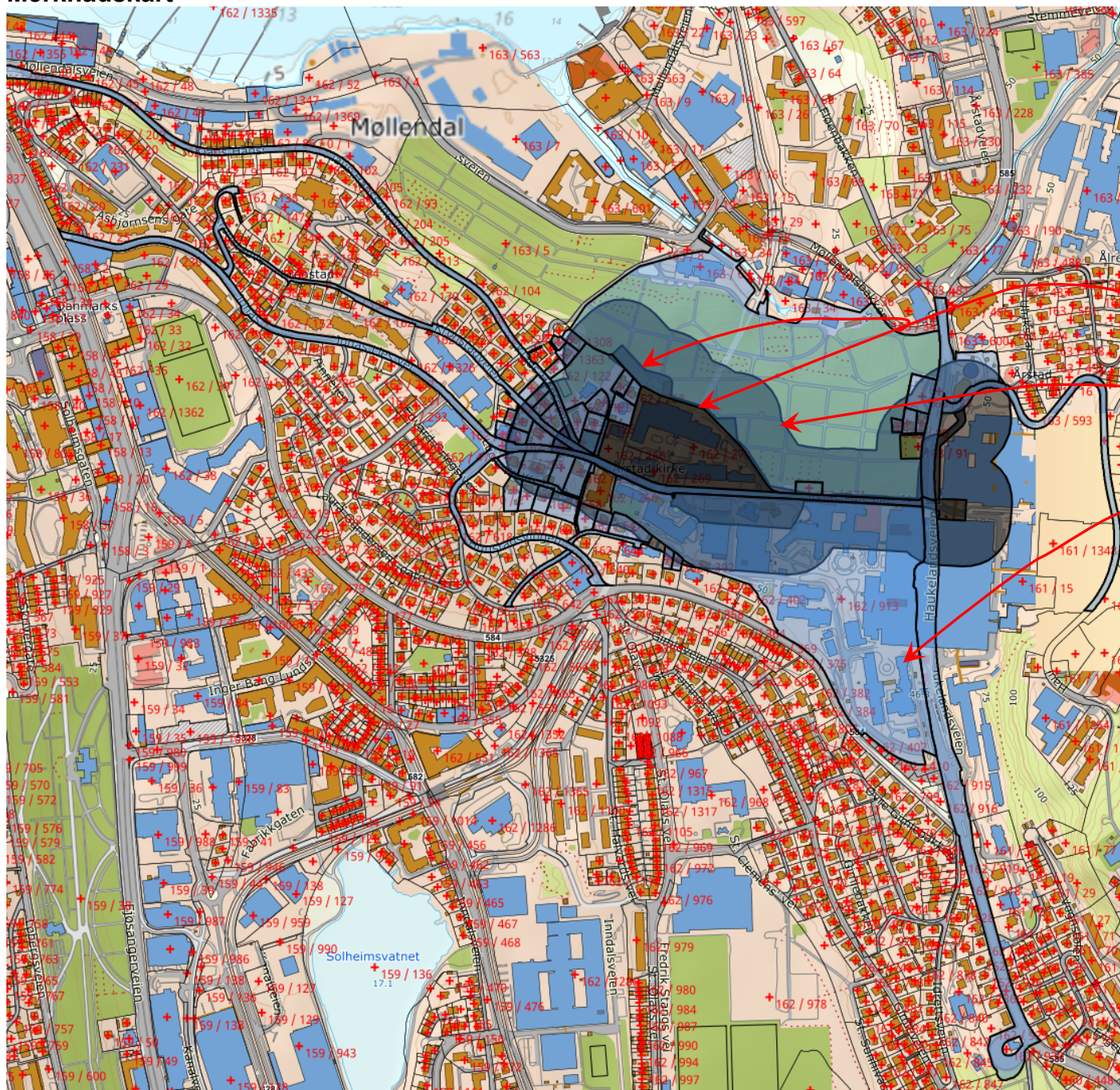
		slokking kan utføres. Sikker rømning opprettholdes i byggeperioden, samt tilgang for redningsinnsats. Se veileder «Tilrettelegging for innsats for rednings- og slokkemannskaper» for oversikt og tekniske spesifikasjoner vedrørende tilrettelegging. Tilgjengelig på nettsiden til Bergen kommune.	Ivaretas gjennom brannkonsept utarbeidet av brannprosjekterende.
6	<u>Direktoratet for sikkerhet og beredskap (DSB):</u> <u>10.07.2023</u>	<p>DSB skal uttale seg i plansaker som omfatter følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Virksomheter som håndterer farlige stoffer medregnet storulykkevirksomheter. ▪ Transport av farlig gods. ▪ Brannsikkerhet medregnet tunneller og underjordiske anlegg ▪ Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene). <p>Dersom det er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, må varslings sendes på nytt til DSB med tydelig forklaring på hvilke forhold det bes om uttale til.</p>	<p>Tatt til følge:</p> <p>Det er ikke farlige stoffer og ikke storulykke. Gasstanken på nordsiden av Kvinneklubben fjernes.</p> <p>Ikke transport av farlig gods.</p> <p>Ivaretas gjennom detaljprosjektering av ombyggingen, og skal følge TEK. Bygget skal huse færre pasienter og ansatte enn i dagens situasjon.</p> <p>Augebygget (nabobygg) har tilfluktsrom. Det er ikke lagt opp til å etablere et nytt tilfluktsrom i Årstadhuset.</p> <p>Tatt til følge: Regner ikke med at det er behov for at DSB trenger å involvere seg her.</p>
7	<u>Avinor:</u> <u>06.07.2023</u>	<p>Planområdet er ikke berørt av høyderestriksjoner/hinderflater for Bergen Lufthavn. Planlagte tiltak vil heller ikke komme i konflikt med høyderestriksjoner for framtidig østre rullebane for Bergen Lufthavn.</p> <p>Vedrørende oppstilling og bruk av kraner vises til nettsted (luftfartstilsynet) for regelverk for rapportering, registrering og merking av luftfartshinder. Planområdet er ikke berørt av byggerestriksjoner for flynavigasjonsanleggene ved Bergen Lufthavn, og er ikke berørt av gjeldende flystøysoner for Bergen Lufthavn.</p>	Tatt til følge: OK, tas til etterretning.
8	<u>Norges Handikapforbund Bergen:</u> <u>11.07.2023</u>	<p>Ønsker å sette søkelyset på UU. Alle er likeverdige og har rett til selvstendig liv. Men mange utestenges pga manglende tilgjengelighet, dette er diskriminering. Samfunnet fungerer ikke for personer med funksjonsnedsettelse når fysiske barrierer hindrer deltakelse. Man må bevisst søke løsninger som er universelt utformet, følge lovverket og unngå dispensasjoner. UU setter søkelys på kvalitet, både estetisk og funksjonelt.</p>	Tatt til følge. Dette er det fokus på i planarbeidet. I den grad det er konflikt mellom UU og kulturminnehensyn, vil det bli godt vurdert og drøftet i planarbeidet (se kulturminnedokumentasjonen) og etter hvert på byggesaksnivå.

9	<p><u>Syklistforeningen</u> <u>Bergen og omegn:</u></p> <p><u>12.07.2023</u></p>	<p>9.1 Området er preget av mye personbiltrafikk i et ellers rolig boligområde. Flere barnehager og skoleveg til Kronstad oppvekstun. Preget av svært mange p-plasser både ved KK og på motsatt side av Jonas Lies veg (p-hus over 3 etg og garasjeanlegg under pasienthotellet), i tillegg til ordinære p-plasser ved sjukehuset og Haukelandshallen.</p> <p>9.2 Deler ikke oppfatningen av at det er lite parkeringsareal tilgjengelig i området.</p> <p>9.3 Man får inntrykk av at pasienter som behandles for rus eller psykiske lidelser har begrenset mulighet til å gå, sykle eller benytte kollektivtransport. Slikt utsagn har ikke rot i virkeligheten. Fysisk aktivitet er svært viktig i behandlingen av disse pasientgruppene. De aller fleste pasienter som behandles for rus eller som står på medikamentell behandling for psykiske lidelser kan ikke kjøre bil.</p> <p>9.4 Sykkel vil være særskilt viktig for å unngå økning i personbiltrafikken. Den nye hovedsykkelveien går gjennom Kronstadtunnelen og går rett under KK. Det mangler tilkomst til denne fra området rundt KK. Det er essensielt for at Bergen skal fremme folkehelse, miljø og reduserte klimautslipp at det settes krav om at planen skal inkludere en god tilkomst til hovedsykkelveien. Kan løses på flere måter, både ved å anlegge sykkelveg over sjukehusets eiendom til Ibsens gate eller ved å sikre en sykkelvennlig rute ned mot Møllendalselven. Dette vil være et godt tilbud og redusere trafikkbelastningen.</p>	<p>9.1 Tatt til følge. Trafikksituasjonen, og særlig gående og syklende er vurdert spesielt i planprosessen. Antall parkeringsplasser er vesentlig redusert ved Årstadhuset, fortau er utvidet og det er vurdert at den beste løsningen (basert på tilgjengelig areal og hensyn til ulike trafikantgrupper) er fortsatt blandet trafikk i Jonas Lies vei. Dette er avklart med kommunen etter grundige vurderinger av ulike løsninger.</p> <p>9.2 Tatt til følge. Det blir færre parkeringsplasser med planforslaget slik det nå er utarbeidet.</p> <p>9.3 Tatt til følge. Det legges opp til sykkelparkering ved Årstadhuset. Og vesentlig forbedret gangforbindelser i området.</p> <p>9.4 Delvis tatt til følge/ikke tatt til følge. Enig i innspillet, men det er ikke del av planforslaget å få til en påkobling til sykkel tunnelen fra Årstadhuset. Det fremmes bedre tilkomst til hovedsykkelveien i Klaus Hanssens vei, og bredere fortau nord for Jonas Lies vei der mulig. Mindre trafikk enn til KK i sin tid, og trafikkmengden tilsier at det fortsatt kan være blandet trafikk i veibanen (dvs. syklende og kjørende). Ellers ser Helse Bergen på Haukeland-området i sin helhet gjennom andre tiltak på sjukehusområdet. Det er mulig at dagens gang- og sykkel tunnel parallelt med tunnelen under Sentralblokka blir gjort om til kun sykkeltrasé, men dette må vurderes sett opp mot fylkeskommunens forprosjekt for trafikk løsninger i Haukeland-området.</p> <p>Se avsnittet over. Ellers vurderes det forskjellige tilkomstmuligheter i forbindelse med tiltak i/rundt Sentralblokka, ref. annen reguleringsplan på Haukeland. Dette vil ha fokus på bl.a. bedre tilkomst fra Haukeland bybanestasjon til Jonas Lies vei. Etablert g/s-vei skal langs Haukelandsbakken vurderes (mulig bedret tilkobling til Jonas Lies vei), samtidig som det blir mulig å etablere enda et fortau langs Haukelandsbakken mot Glasblokkene. Mulig helt nye tilkomster som er universelt utformet. Dette vil Helse Bergen komme tilbake til i videre arbeid med løsninger rundt Sentralblokka når det er avklart.</p>
---	--	--	--

		<p>9.5 Bymiljøetaten arbeider med restriksjoner for biltrafikk i Klaus Hanssens vei, og at denne vegen potensielt skal omgjøres til sykkelprioritert vei, men dette er ikke aleine tilstrekkelig for å sikre god tilkomst for syklende til KK.</p> <p>9.6 Sykkelparkering må inngå i planarbeidet, trygge innendørs sykkelplasser for både pasienter og ansatte. Slik sykkelparkering er løst i fylkeskommunens bygg, Vestlandshuset, bør være en mal for Årstadhuset (KK). Alternativt eller som tillegg, bør det være sykkelbokser på utendørsområdet, som standardisert sykkelboks fra Bikely (ved Rådhuset, Bergen Buss-stasjon, jernbanen, kjøpesentre osv.), det gir god og trygg sykkelparkering.</p> <p>9.7 Nødvendig å utvide planområdet for å sikre god framkommelighet for syklende over sjukehusets eiendom eller tilstøtende områder. Parkeringsrestriktive tiltak aleine får ikke flere til å sykle, det skjer først når målpunktet kan nås på en god og trygg måte.</p>	<p>9.5 Tatt til følge. Konkrete løsninger i planforslaget og i overgangen til Klaus Hanssens legger til rette for at dette blir en sykkelprioritert vei.</p> <p>9.6 Tatt til følge. Sykkelparkering generelt er i fokus på Haukeland, både for ansatte og pasienter/pårørende. Det jobbes med ulike løsninger for Sentralblokka, og det etableres sykkelparkering også ved Årstadhuset.</p> <p>Enig, og dette er en del av helhetsvurderingene for Haukeland-området. Det jobbes med løsninger som ikke er direkte tilknyttet Årstadhuset-reguleringen.</p> <p>Haukeland har flere sykkelhus for ansatte og vanlig sykkelparkering til de som er der korttid. Det vurderes også mer sykkelparkering i Sentralblokka.</p> <p>9.7 Ikke tatt til følge: planområdet er ikke utvidet utover behovet for å gjennomføre Årstadhuset-prosjektet i nær framtid, av hensyn til framdrift (eksisterende bygning). Tatt delvis til følge: parkeringsrestriktive løsninger innlemmes og man legger bedre til rette for tilkomst til målpunktet, vurdert helhetlig opp mot kulturmiljøet og hensyn som må tas til kulturminner.</p>
10	<p><u>Bergen kirkelig fellesråd (for Årstad kirke og Møllendal gravplass)</u></p> <p>Gjelder for Jonas Lies vei 70 5053 Bergen (kirken)</p> <p>Gnr./bnr. 162/269 (kirken)</p> <p>Gjelder for Møllendalsveien 56 B og 56C, 5009 Bergen (gravplass)</p> <p>Gnr./bnr. 163/6 (gravplass)</p>	<p>Bergen kirkelige fellesråd har forvaltningsansvaret for Møllendal gravplass og Årstad kirke, og har innspill til oppstart av planarbeidet.</p> <p>10.1 Gravplassens primærfunksjon er gravlegging og etterlattes sorgbearbeiding, det skal være et sted for ro og ettertanke. I tillegg er det et viktig kultur- og naturmiljø som er sårbart for endringer.</p> <p>BKF stiller seg kritiske til etablering av flere gangforbindelser til/fra Møllendal gravplass, og vurderer tiltaket til å ha negative virkninger for gravplassen og besøkende. Det er stor gjennomgangstrafikk på gravplassen.</p> <p>10.2 BKF aksepterer at tilgjengeligheten bedres inn til den etablerte inngangen til gravplassen like øst for innkjørselen til KK (Årstadhuset) fra Jonas Lies vei.</p> <p>Flere gangforbindelser mener BKF vil øke trafikken gjennom gravplassen, skape uro og støy her, og</p>	<p>10.1 Tatt til følge. Det har vært grundig dialog underveis i planprosessen, og de nye gangforbindelsene er som følge av BKF's ønsker fjernet fra planforslaget.</p> <p>10.2 Tatt til følge. Dette bedres gjennom fotgjengerovergang fra ny snarvei sør for Jonas Lies vei. Ingen inngrep inne på gravplassen eller ved inngangen til gravplassen. Ingen nye tilkomstpunkt til gravplassen.</p>

		<p>gripe inn i gravplassen som kulturminne. Det er allerede stort press på dette arealet, og BKF må balansere dette rundt planlegging av areal til graver, infrastruktur, lagerplass og grønnstruktur. Gangsoner skal ikke komme for tett på graver.</p> <p>10.3 Gravplassen anses ikke som et grøntareal på lik linje med offentlige parker og friområder. Det er viktig å vurdere tiltak for skjerming ved å etablere buffersone mellom tiltaksområdet og gravplassarealet.</p> <p>10.4 BKF har vurdert konkret de foreslåtte nye gangforbindelser som var vurdert i planinitiativet, og utdypet svar med bilder og illustrasjoner for hvorfor de mener foreslåtte løsninger ikke bør gjennomføres. De viser også til gravplassloven og gravplassforskriften, samt politivedtektene i Bergen kommune, som gir føringer for bruk og adferd ved/i gravplassen.</p> <p>10.5 Vedrørende Årstad kirke skriver de at «bruk er det beste vern» og at kirken har mangfoldig bruk. Utfordringen er at det mangler tilstrekkelig lagerrom for utstyr. Vernestatus gjør at de ikke kan bygge noe inne i kirken. De har derfor et ønske om et nytt lagerskur mellom Augebygget og kirken, og vil gjerne utdype dette i et møte med plankonsulentent/Helse Bergen.</p> <p>10.6 Eiendomsgrensene mellom Haukeland Universitetssjukehus og kirken og gravplassen stemmer ikke helt med den faktiske bruken. Det må vurderes om det skal foretas en gjennomgang og opprydding.</p>	<p>10.3 Tatt til følge. Uteareal/hager til pasienter/ansatte som vender mot gravplassen etableres med gjerder, murer og skjerming gjennom vegetasjon. Det vurderes underveis hvordan ivareta gravplassens og sjukehusets gjensidige behov for skjerming/ unngå innsyn/utsyn. Har vært god dialog underveis i planprosessen, samt brukermedvirkningsprosess. Enighet om dialog underveis i detaljeringsfasen.</p> <p>10.4 Tatt til følge.</p> <p>10.5 Tatt til følge. Dialog underveis, og lagerbod er innlemmet i planforslaget.</p> <p>10.6 Tatt til følge. Har vært dialog om dette. Det er privatrettslige avtaler om vedlikehold som gjelder, og det er sambruk av areal. Helse Bergen og BKF skal drøfte dette nærmere på detaljeringsnivå og avklare internt grenser/sambruk/vedlikeholdsavtaler.</p>
--	--	--	---

Merknadskart

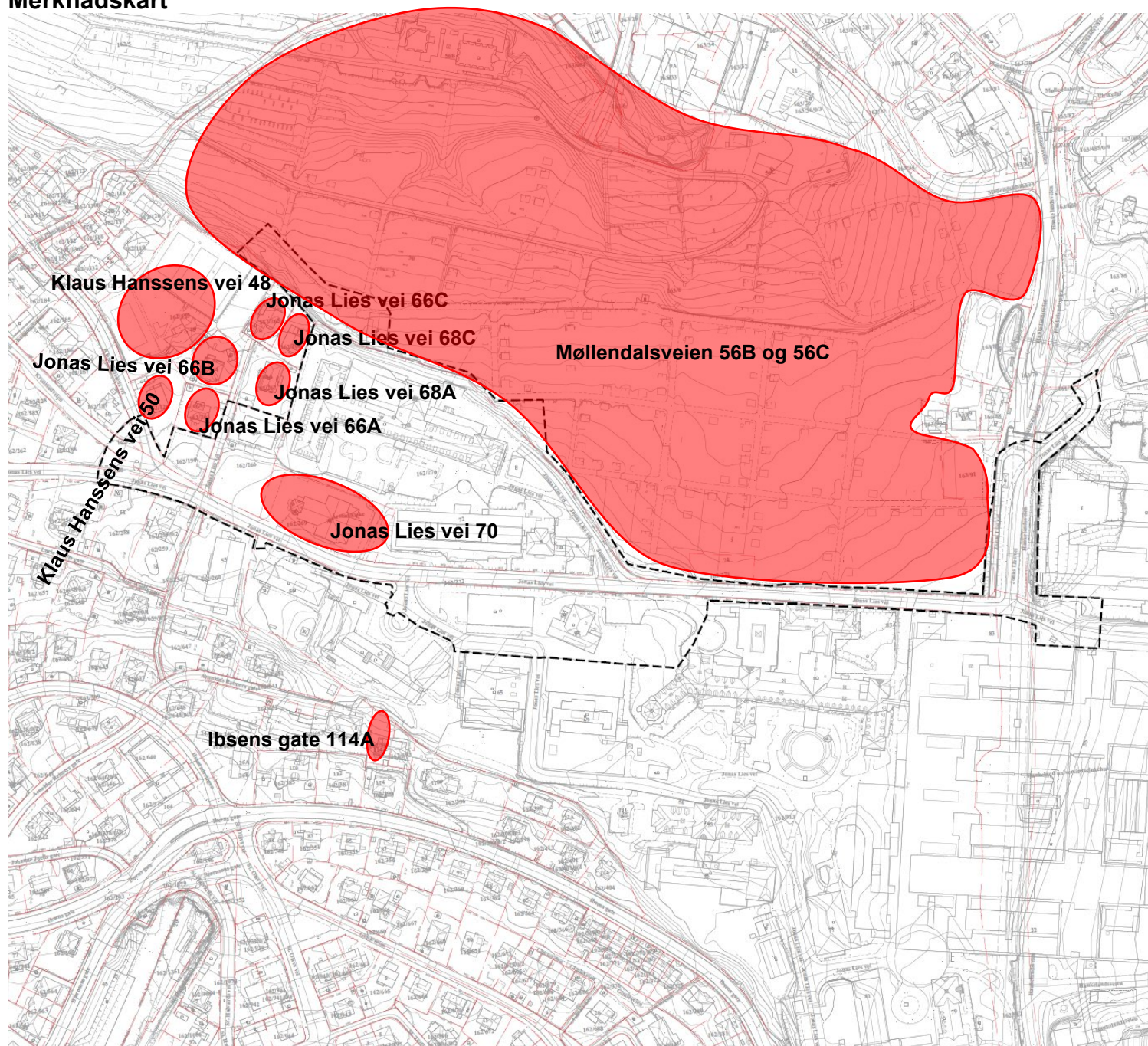
Planoppstartsvarsel er sendt ut digitalt via byggesoknaden.no.
Kilde: byggesoknaden.no.

Plangrense er markert med planområde vist i brun farge og mørkeblått. Se også neste side.

Varslede naboer/berørte er vist innenfor den mellomblå skyen/varslingssonen utenfor selve planområdet.

I tillegg er ytterligere eiendommer varslet som vist med lys blå farge.

Merknadskart

Til venstre: Plangrense vist med stiplest svart strek slik det ble utsendt i digitalt planoppstartsvarsel via byggesoknaden.no i 2023 (i ettertid er plangrensa redusert noe i østre og nordre del, se under).

Over: Plangrense vist redusert noe i forslaget til nedskalert plankart.

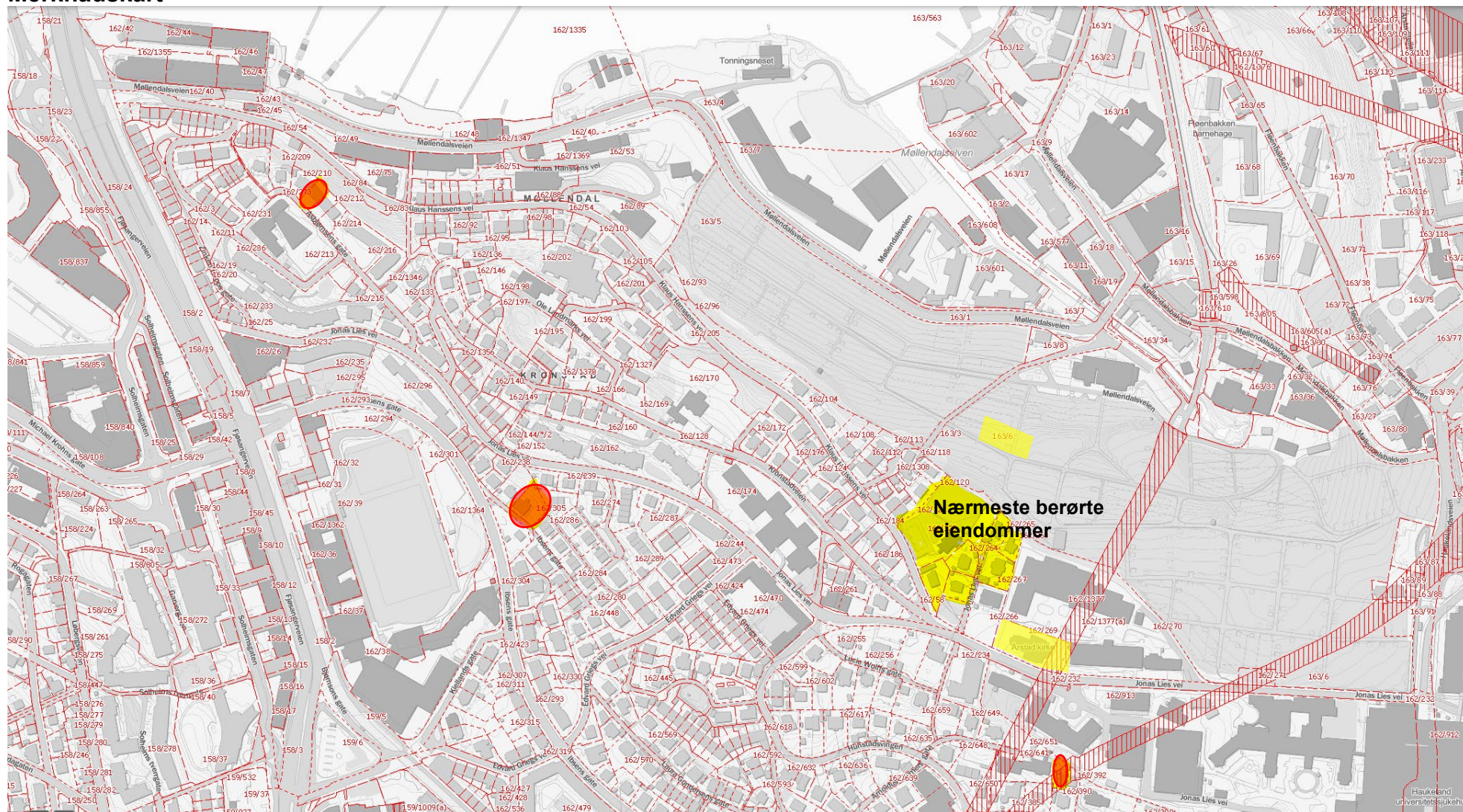
Innkome innspill fra aktuelle naboer/berørte i nabolaget:

● Innspill fra naboer/berørte i:

Klaus Hanssens vei 48
 Klaus Hanssens vei 50
 Jonas Lies vei 66A
 Jonas Lies vei 66B
 Jonas Lies vei 66C
 Jonas Lies vei 68A
 Jonas Lies vei 68C
 Jonas Lies vei 70
 Møllendalsveien 56B og 56C
 Ibsens gate 114A

Se også kart neste side for innspill fra:
 Asbjørnsens gate 25
 Ibsens gate 36?

Merknadskart

Utvidet kart som viser eiendommer med innspill som ligger et stykke utenfor planområdet med oransje farge, dvs ikke er nærmeste berørte (gul farge).